

УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, менеджменту та освіти дорослих

Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти

СИЛАБУС

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Харків 2021

Кафедра	Кафедра <u>педагогіки, методики та менеджменту освіти</u> Department of pedagogy, methodology and management of education http://pmpn.uipa.edu.ua/
Назва навчальної дисципліни	Корекційна педагогіка Corrective pedagogy Навчальна дисципліна ведеться українською мовою
Рівень вищої освіти	Перший рівень
Викладач (-і)	к. пед. наук, доцент, Наталя Юріївна Шемигон; посилання на профайл викладача: Google Академія https://scholar.google.com.ua/citations?user=34A7mkkAAAAJ&hl=uk ; ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6439-1245 контактний телефон: <u>0661277790</u> ; електронна пошта: natalishemigon78@gmail.com
Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УПА	Посилання на навчальну дисципліну в системі дистанційної освіти УПА https://do.uipa.edu.ua/course/view.php?id=989
Консультації	Очні консультації: Шемигон Н.Ю. вівторок, четвер та п'ятниця щотижня о 10.00 - 14.00 в ауд. 206/1 Он лайн- консультації: в системі дистанційного навчання/ чат дисципліни https://do.uipa.edu.ua/course/view.php?id=989

Коротка анотація до курсу: На основі досліджень психології та педагогіки Ви дізнаєтесь про особливості розвитку, виховання та навчання учнів з психофізичними порушеннями, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетенції, дізнаєтесь які основні фактори призводять до відхилень у психофізичному розвитку та спричиняють виникнення девіантної поведінки.. Навчитесь пристосовувати навчальне середовище до потреб і особливостей учнів з порушеннями психофізичного розвитку, а також вміння вести психолого-педагогічні спостереження, здійснювати педагогічну діагностику і корекцію порушень розвитку і поведінки учнів.

Курс складається з трьох змістових модулів. Вивчаючи перший модуль «Загальні питання та завдання корекційної педагогіки» студенти мають змогу отримати знання щодо завдань та мети корекційної педагогіки, основних концепцій щодо порушень розвитку та можливостей інтеграції таких учнів. Вивчення другого модулю- «Психолого – педагогічні особливості навчання учнів з порушеннями розвитку» надає знання та формує вміння з методології викладання учням в залежності від нозології. Зміст третього модулю – «Корекція девіантної поведінки» - розкриває завдання та методи соціальної, навчальної реабілітації учнів з девіантною поведінкою.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться.

Фахові : здатність керувати навчальними та розвивальними проектами, здатність управляти комплексними діями, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів та підлеглих .

1. Мета та цілі курсу :

- ознайомити з цілями і завданнями корекційної роботи в професійно-технічних навчальних закладах загального і спеціалізованого типів;
- навчити здійснювати планування навчально-виховного процесу з урахуванням вимог його корекційної спрямованості;
- сформуванати уміння здійснювати навчально-виховний процес у інклюзивному освітньому середовищі враховуючи особливості студентів з різними видами розладів;

– ознайомити з характером та причинами виникнення девіантної поведінки.

3. Формат навчальної дисципліни - змішаний (blended) – курс, очне навчання з супроводом у системі дистанційного навчання

4. Результати навчання – вказані результати навчання, що отримає здобувач після вивчення дисципліни.

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
ПРН 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук(відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.	РН 10.1: вміння вести психолого-педагогічні спостереження, здійснювати педагогічну діагностику і корекцію порушень розвитку і поведінки учнів; РН 10.2: здатність підвищувати професійний та загальноосвітній рівень, вдосконалювати педагогічну майстерність, поповнювати теоретичні знання в галузі корекційної педагогіки шляхом самостійного опрацювання наукових та нормативних джерел; РН 10.3: вміння надавати допомогу учням з особливостями психофізичного розвитку в адаптації до нових умов навчання; РН 10.4: здатність визначати зміст діяльності учнів з порушеннями психофізичного розвитку в позакласний час з урахуванням їхніх можливостей, здібностей та нахилів; РН 10.5: володіти знаннями про основні фактори, що спричиняють виникнення девіантної поведінки, вміти розробляти профілактичні заходи щодо її попередження. РН 10.6: вміння обирати та застосовувати відповідні дидактичні та методологічні підходи під час викладання в інклюзивних групах. РН 10.7: вміти пристосовувати навчальне середовище до потреб учнів
ПРН 20: Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в	РН 20.1: усвідомлювати цінність кожної особистості, прав і свобод людини і громадянина України, забезпечення рівних прав на освіту незалежно від особливостей його розвитку, знати нормативно-правові документи з питань охорони здоров'я, освіти,

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
<p>межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.</p>	<p>професійно-трудової і соціальної реабілітації осіб з обмеженими психофізичними можливостями.</p> <p>РН 20.2: вміння виконувати професійні обов'язки з дотриманням етичних і моральних норм;</p> <p>РН 20.3: знати про сучасне спеціалізоване програмне забезпечення, сучасні інформаційні технології які використовуються під час викладання учням з особливими освітніми потребами;</p> <p>РН 20.4: володіти методами та прийомами педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами, та учнів з відхиленнями у поведінці в процесі професійного навчання;</p> <p>РН 20,5: знати особливості розвитку, виховання та навчання учнів з психофізичними порушеннями, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетенції;</p> <p>РН 20.6: знати основи організації корекційно-розвивального процесу у закладах освіти ; сутність корекційно-освітніх технологій;</p> <p>РН 20.7: вміти здійснювати управління корекційно-педагогічним процесом у ПТНЗ;</p> <p>РН 20.8: вміти надавати консультативну допомогу батькам з питань розвитку дитини з психофізичними порушеннями в умовах сім'ї</p>

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	40	Участь обговоренні проблемний питань
Практичні заняття	50	Демонстрація усних навичок володіння матеріалом. Виконання практичних завдань.
Самостійна робота	90	опрацювання лекційного матеріалу, робота з навчальною літературою підготовка до тестувань за лекційним матеріалом; виконання завдань до практичних занять; виконання завдань у системі дистанційного навчання
Всього	180(6 кредитів)	Підсумковий контроль: іспит

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Норматив на / вибіркова
2021/2022	3	(осінь)	Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Освітні програми: Професійна освіта (Дизайн), Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), Професійна освіта (Харчові технології), Професійна освіта (Комп'ютерні технології), Професійна освіта (Транспорт), Професійна освіта (Машинобудування), Професійна освіта (Видавничо-поліграфічна справа), Професійна освіта (Зварювання), Професійна освіта (Економіка), Професійна освіта (Товарознавство), Професійна освіта (Управління підприємствами сфери обслуговування), Професійна освіта (Енергетика), Професійна освіта (Нафтогазова справа), Професійна освіта (Охорона праці), Професійна освіта (Метрологія, стандартизація та сертифікація), Професійна освіта (Електроніка, радіотехніка та телекомунікації), Професійна освіта (Електротехніка та електромеханіка)	вибіркова

7. Пререквізити – Загальна та вікова психологія, Освітні теорії та методології у професійній діяльності, Соціалізація особистості

8. Постреквізити – педагогічна практика.

9. Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання – використання проектора, комп’ютерна техніка, фліпчарт. Наявність оболонки Moodle для роботи в системі дистанційного навчання. <http://pmpn.uipa.edu.ua/>

10. Політики курсу – здобувач освіти має складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. надавати для оцінювання лише результати власної роботи, під час написання письмових робіт вказувати першоджерела. Детально ознайомитися з вимогами можна за наступними посиланнями:

- [1. Положення про академічну доброчесність в УПА.](#)
- [2. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.](#)
- [3. Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.](#)
- [4. Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.](#)

11. Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль № 1. Загальні основи корекційної педагогіки			
1	Лекція 1	Загальні основи корекційної педагогіки	2
	Практичне заняття 1	Предмет корекційної педагогіки та основні завдання	2
	Самостійна робота 1	1.Скласти блок-схему зв’язку корекційної педагогіки з іншими галузями наук. 2. Дати письмове визначення корекційно-педагогічній діяльності та її психолого-педагогічній сутності	10
	Лекція 2	Поняття норми та аномалії розвитку.	2
	Практичне	Причини та класифікація порушень психофізіологічного розвитку.	2

заняття 2		
Самостійна робота 2	Скласти тези до твору Л.Виготського «Мышление и речь» Скласти тезаурус до теми англійською мовою.	20
Лекція 3	Загальні особливості процесу навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку	2
Практичне заняття 3	Структура та закономірності порушеного розвитку	2
Практичне 4	Основні принципи та методи корекційної педагогіки	2
Практичне 5	Особливості процесу навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку	2
<i>Всього за змістовий модуль 1 – 46 год. (лекцій – 6год., ПЗ – 10 год., СР – 30год.)</i>		
<i>Змістовий модуль № 2 Психолого –педагогічні особливості навчання учнів з порушеннями розвитку</i>		
Практичне заняття 6	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях зору	2
Лекція 4	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях зору	2
Практичне заняття 7	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях зору	2
Самостійна робота 3	1. Підготувати спеціальну таблицю щодо основних проблем учнів з порушенням у сфері вестибулярного сприйняття, тактильно-кінестичного сприйняття, візуального сприйняття з визначенням первинного та вторинного дефекту 2. Дайте письмову відповідь, в чому полягає взаємообумовленість корекції і компенсації. . Скласти тезаурус до теми англійською мовою.	20
Лекція 5	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях слуху.	2
Практичне заняття 8	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях слуху.	2

Лекція 6	Психолого-педагогічна характеристика учнів із затримкою психічного розвитку	2
Практичне заняття 9	Психолого-педагогічна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку	2
Лекція 7	Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарату	2
Лекція 8	Психолого-педагогічна характеристика дітей з мовленнєвими порушенням	2
Практичне заняття 10	Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарату	2
Практичне 11	Психолого-педагогічна характеристика дітей з розладами аутичного спектру та особливості їх навчання	
Самостійна робота 4	1.Визначте основні шляхи надання допомоги учням з особливостями психофізичного розвитку в адаптації серед здорових людей. Психолог-педагогічна характеристика 2.Висвітлити досвід Європейських країн у створенні інтегративного освітнього середовища. 3. Скласти тезаурус до теми англійською мовою. 4. Охарактеризуйте сучасні погляди на проблему інтеграції осіб з порушенням слуху та мовлення в сучасну систему соціальних відносин	20
Лекція 9	Психолого-педагогічна характеристика дітей з розладами аутичного спектру та особливості їх навчання.	2
Практичне заняття 12	Психолого-педагогічна характеристика дітей з розладами аутичного спектру та особливості їх навчання. Програми та методи роботи з аутичними дітьми	2
Лекція 10	Основні підходи до корекції порушень аутичного спектру.	2
Лекція 11	Складові, фактори розвитку та базові моделі впровадження інклюзивної освіти	2
Лекція 12	Особливості професійної діяльності педагога в роботі із сім'ями, що виховують дітей з особливими потребами	2
Практичне	Психолого-педагогічна характеристика дітей з мовленнєвими порушеннями та	

заняття 13	особливості їх навчання.	
Практичне заняття 14	Психолого-педагогічна характеристика дітей зі складною структурою дефекту та особливості їх навчання.	2
Практичне заняття 15	Поняття про інклюзивну освіту, її мета та завдання	2
Практичне заняття 16	Сутність і зміст соціальної реабілітації	2
Практичне заняття 17	Технології соціальної реабілітації з різними категоріями осіб з обмеженими можливостями	2
Практичне заняття 18	Особливості професійної діяльності педагога в роботі із сім'ями, що виховують дітей з особливими потребами	2
<i>Всього за змістовий модуль 2 – 78 год. (лекцій – 18год., ПЗ – 26год., СР – 30 год.)</i>		
<i>Змістовий модуль № 3 Психолого-педагогічні особливості навчання учнів з порушенням соціальної поведінки</i>		
Лекція 13	Основні концепції девіантної поведінки.	
Лекція 14	Основні механізми формування девіантної поведінки	
Лекція 15	Види девіантної поведінки	
Практичне заняття 19	Девіантна поведінка поняття, ознаки та механізми формування.	
Лекція 16	Види девіантної поведінки	2
Лекція 17	Особливості навчання та виховання учнів з порушенням соціальної поведінки	2
Практичне заняття 20	Передумови виникнення девіантної поведінки	2
Самостійна робота 5	Опрацювати розділ 1 книги К.Леонгарда «Акцентуированные личности» https://bookap.info/genpsy/leongard/ обрати один вид акцентуації та охарактеризувати з наведенням прикладів.	15

	Самостійна робота 6	1.Охарактеризуйте делінквентну поведінку механізми її формування 2. Визначте роль біологічного та соціального факторів у формуванні девіантної поведінки особистості.	15
	Практичне заняття 21	Агресивна поведінка та її корекція	2
	Практичне заняття 22	Адиктивна поведінка та її види	2
	Лекція 18-19	Основні методи профілактики девіантної поведінки	4
	Лекція 20	Методи корекції девіантної поведінки	2
	Практична робота 23	Основні підходи та принципи до профілактики девіантної поведінки	2
	Практичне заняття 24	Основні підходи та принципи до профілактики девіантної поведінки	2
	Практичне заняття 25	Методи корекції девіантної поведінки	2
Всього за змістовий модуль 3 – 56год. (лекцій – 16год., ПЗ – 14 год., СР – 30од.)			
Всього з навчальної дисципліни 1 – 180 год. (лекцій – 40 год., ПЗ – 50 год., СР – 90год.)			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/екзамен (іспит) - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Робота на лекціях участь в обговоренні проблемних питань – 0,5 балів за лекцію	0-10
2	Робота на практичних заняттях систематична участь в обговоренні теоретичних питань, опрацювання додаткової літератури виконання практичних вправ на кожному практичному	0-38

	занятті від 1 до 2 балів : ПЗ №1-12– 1Б; ПЗ №13-25 – 2Б.	
3	Самостійна робота: Самостійне виконання завдань на сайті дистанційної освіти в залежності від складності завдання оцінюється від 4 до 4 балів: <ul style="list-style-type: none"> – індивідуальне завдання № 1 (0-4 бали); – індивідуальне завдання № 2 (0-4 бали); – індивідуальне завдання № 3 (0-4 бали); – індивідуальне завдання № 4 (0-4 бали); – індивідуальне завдання № 5 (0-4 бали); – індивідуальне завдання № 6 (0-5 бали). 	0-25
	Екзамен	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Умови допуску до підсумкового контролю:

- 1) Відпрацювання усіх практичних робіт;
- 2) Оцінка за розроблені схеми саморозвитку та самоаналізу, самостійну роботу не менше, ніж 16 балів з 20 можливих.
- 3) Робота здобувача впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 35 балів.

Критерії оцінювання кожного з видів робіт:

Вид завдання	Критерії оцінювання
Контроль на лекційних заняттях: участь в обговоренні теоретичних питань лекції.	0,5 балів – активність здобувача освіти на лекції, участь в обговоренні питань теоретичних питань лекції, вірні відповіді на запитання викладача.
Публічний виступ на практичних заняттях.	1-2 бали – здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: <ul style="list-style-type: none"> – підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ; – обов'язковий виступ, публічний захист завдань; – активність в ході виконання завдань; – участь в обговоренні питань ПЗ; – рецензування відповідей інших студентів, – підготовку презентацій.
Самостійне виконання завдань на сайті дистанційного навчання.	1-3 бали – всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі.

13. Питання до іспиту:

Екзаменаційна робота містить 30 білетів. Кількість питань у білетах складає 3.

Різниця між питаннями за рівнем складності визначає кількість балів, якими мають бути вони оцінені.

Питання № 1 дозволяє оцінити розуміння теоретичних основ курсу. Суть його спрямована на визначення основних концепцій що розкривають підходи до навчання та реабілітації людей з особливими потребами.

Питання № 2 спрямовано на перевірку вмінь визначати дидактичні та методичні напрямки викладання учням з особливими потребами в залежності від нозології.

Питання № 3 спрямовано на перевірку вмінь розробляти профілактичні заходи запобігання виникненню девіантної поведінки.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базова:

1. Закон України Про освіту від 01.07.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.gov.ua/go/1556-18/>
2. Болоба В. М. Логопедична скринька / В. М. Болоба. Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 139с.
3. Дегтяренко, Т. М. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегія управління[Текст] : монографія / Т. М. Дегтяренко. – Суми : Університетська книга, 2011. – 403 с.
4. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за редакцією В.І. Богдаря, В.М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528с
5. Колишкін О. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності./О.Колишкін,- Київ. Університетська книга, 2019.- 392 с.
6. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії. Курс лекцій / Н.А. Лопатинська- Київ. Видавничий Дім «СЛОВО», 2017. – 147с.
7. Новоторцева Н. В. Коррекционная педагогика и специальная психология: словарь: учеб. пособие/ Н. В. Новоторцева. - 4-е изд.,- СПб.-2006.

Додаткова (допоміжна) література

1. Выготский Л.С. Проблемы дефектологии. – М.,1995
2. Давиденко Г.В. Інклюзія у вищих навчальних закладах Європейського Союзу[Текст]/Г.В.Давиденко.– Вінниця:ТОВ «Нілан-ЛДТ», 2015.–314с.
3. Любимова А. В. Впровадження інклюзивної освіти. Управлінський аспект [Текст] / Алла Любімова ; [упоряд. Ж. Сташко]. - Київ : Шкільний світ, 2018. - 141с

5. Преловська М. Пристосування приміщень ПТНЗ до потреб дітей з особливими психофізіологічними потребами // Соціальний педагог. - №11.- листопад.- 2012.

6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укладач Скрипник Т. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015.- 56 с.

7. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт дистанційного навчання УІПА <http://do.uipa.edu.ua>
2. <http://korolenko.kharkov.com/e-katalog.html>
3. <https://bookap.info/genpsy/leongard/>
4. http://bpedk.com.ua/incluz_literatura.html
5. <https://zakon.gov.ua/go/1556-18/>
6. <https://ru.calameo.com/read/003469948ba7c8a37e0da>
7. <https://studfile.net/preview/2299622/page:16/>

Завідувач кафедри

Наталія БРЮХАНОВА